

sygn. akt I C 191/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

16 maja 2023 roku

Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie w I Wydziale Cywilnym w składzie:

Przewodniczący: asesor sądowy Mateusz Janicki

po rozpoznaniu na rozprawie 16 maja 2023 roku w W.

przy udziale protokolanta Karola Redy

sprawy z powództwa **M. R., T. R., M. G. i O. F. (1)**

przeciwko **(...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.**

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od każdego z powodów na rzecz pozwanej po 274,25 zł (dwieście siedemdziesiąt cztery złote dwadzieścia pięć groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

I. Stanowiska stron i przebieg postępowania

M. R., T. R., M. G. i O. F. (2) wnieśli o zasądzenie od (...) S.A. z siedzibą w W. po 2 820 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. Wskazali, że dochodzą odszkodowań za opóźniony lot z P. ((...)) do W. ((...)) zaplanowanego na 6 sierpnia 2022 r. na podstawie rozporządzenia nr 261/2004 (pозew k. 1-2).

Pismem z 27 listopada 2022 r., powodowie cofnęli częściowo pozew, żądając zasądzenia na rzecz każdego z powodów po 1 410 zł z ww. odsetkami (pismo k. 16-17).

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa. Wskazała, że powodowie nie wykazali odbycia rejsu 6 sierpnia 2022 r. z P. do W.. Ponadto, w kontekście innego rejsu (W. – P. z 23 lipca 2022 r.) pozwana podniosła, że opóźnienie wynikało z nadzwyczajnej okoliczności, której nie mogła uniknąć, mianowicie gwałtowanej burzy z piorunami (sprzeciw od nakazu zapłaty k. 27-31).

Pismem z 13 marca 2023 r. pełnomocnik powodów wskazał, że „prostuje informację zawartą w pozwie co do trasy rejsu” wskazując, że powodowie podróżowali w dniu 23 lipca 2022 r. na trasie W. – P. (pismo k. 49-50). W rzeczywistości była to niedopuszczalna w świetle art. 5054 § 1 k.p.c. zmiana powództwa w zakresie podstawy faktycznej.

II. Ustalenia faktyczne

Powodowie zawarli z (...) sp. z o.o. w O. umowy o imprezę turystyczną. Na ich podstawie M. R. T. R., M. G., O. F. (2), mieli odbyć podróż:

- z W. do P. **23 lipca 2022 r.** w godzinach 8:30 – 13:30,

- z P. do W. 6 sierpnia 2022 r. w godzinach 15:30 – 07:45 (bezsporne, nadto rezerwacja k. 8),

Co do rejsu z P. do W. powodowie nie wykazali ani opóźnienia rejsu ani, że rejssem tym podróżowali (bezsporne).

Co do rejsu z W. do P., powodowie nim podróżowali i był on opóźniony. Wystartował o 17.42 (...) (19.42 czasu lokalnego), a wylądował o 4.28 (...) (00.42 czasu lokalnego). Opóźnienie względem czasu wskazanego powodom w rezerwacji wyniosło zatem 11 godzin 12 minut na przylocie. Z kolei względem systemu przewoźnika wyniosło ono 5 godzin 8 minut na przylocie. Odnotowano, że po 12.35 (...) (14.35 czasu lokalnego) samolot był przez 3 godziny 54 minuty niesprawny, a ponadto, że przez 1 godzinę 13 minut warunki pogodowe uniemożliwiały lot. Od 14.00 (...) (16.00 czasu lokalnego) do 15.30-16.00 (...) (17.30-18.00 czasu lokalnego) na lotnisku w W. były silne burze z piorunami. Nie wykazano, o której godzinie samolot został naprawiony (bezsporne, nadto hubinfo k. 34, (...) k. 38, karty pokładowe k. 9).

III. Ocena dowodów

Zgromadzone dokumenty nie budziły wątpliwości sądu ani nie były kwestionowane przez żadną ze stron.

Sąd pominął dowód z przesłuchania stron jako zgłoszony na okoliczność nieistotną dla rozstrzygnięcia, bowiem powodowie na późniejszym etapie nie twierdzili, że podróżowali opóźnionym lotem obsługiwanym przez pozwaną z P. do W., z kolei jak chodzi o opóźnienie lotu z W. do P. z 23 lipca 2022 r., okoliczność ta była bezsporna i nie wymagała dowodu.

Sąd pominął dowód z zeznań świadka S. Z., jako że został zgłoszony na okoliczność opóźnienia rejsu z W. do P. 23 lipca 2022 r., podczas gdy powództwo dotyczyło rejsu z P. do W. 6 sierpnia 2022 r. Poza tym fakty, na które miał zeznawać, wynikały jednoznacznie ze złożonych dokumentów, w szczególności zapisów (...).

IV. Ocena prawna zasadności powództwa

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Przedmiotem powództwa było opóźnienie rejsu z P. do W. 6 sierpnia 2022 r. W postępowaniu uproszczonym zmiana powództwa jest zgodnie z art. 5054 § 1 k.p.c. niedopuszczalna. Należy w tym miejscu zaakcentować, że dokładnie określone żądanie oraz przytoczenie uzasadniających je okoliczności faktycznych stanowi obligatoryjną treść pozwu (art. 187 § 1 k.p.c.), stąd granice powództwa (i tym samym kognicji sądu) wyznacza nie tylko treść żądania pozwu (petitum) ale i podstawa faktyczna powództwa (causa petendi), rozumiana jako okoliczności faktyczne powoływane przez powoda dla uzasadnienia wydania wyroku określonej treści. Jak trafnie wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z 2 lipca 2021 r., III CZP 39/20, o zakresie rozstrzygnięcia sądu zarówno w sensie pozytywnym, jak i negatywnym decyduje "żądanie" w rozumieniu art. 321 § 1 k.p.c., które należy odnosić zarówno do treści wniosku o zasądzenie jak i do faktów powoływanych na jego uzasadnienie. Z kolei w wyroku z 9 grudnia 2014 r., III CNP 36/13 Sąd Najwyższy słusznie wywiódł, że „w wyrażonej w art. 321 § 1 k.p.c. regule ne eat iudex ultra petita partium **mieści się zakaz orzekania zarówno o czymś więcej, jak i o czymś innym, niż obejmuje żądanie, a także zakaz orzekania przez sąd bez żądania**". Zasada związania sądu granicami powództwa pełni istotną funkcję gwarancyjną i zabezpieczającą, zapewniając pozwanemu rzetelny proces, a naruszenie przez sąd art. 321 § 1 k.p.c. powoduje niezgodność wyroku z prawem w rozumieniu art. 4241 § 1 k.p.c. Sąd zgodnie z art. 321 § 1 k.p.c. może orzekać tylko w granicach powództwa. Nie można za pełnomocnikiem powodów przyjąć, że doszło jedynie do „sprostowania informacji zawartej w pozwie co do trasy rejsu” – doszło bowiem do bezskutecznej zmiany powództwa w zakresie jego podstawy faktycznej.

Tymczasem powodowie nie wykazali ani podróżowania rejssem, którego dotyczyło powództwo (art. 3 ust. 2 rozp. (...)), ani wyczerpania w zakresie tego rejsu postępowania reklamacyjnego (art. 205c ust. 1 pr. lotn.), ani opóźnienia tego rejsu przekraczającego 3 godziny (wyrok (...) w sprawie C-402/07) – tymczasem wszystkie ww. okoliczności stanowią przesłanki dochodzonego roszczenia, których ciężar wykazania spoczywał na powodach (art. 6 k.c.).

Co oczywiste, sąd nie jest uprawniony do zasądzania wszelkich roszczeń, które można wywieść ze złożonej dokumentacji – a jedynie roszczeń ściśle oznaczonych w pozwie zgodnie z wymogami z art. 187 § 1 k.p.c.

V. W zakresie niewytoczonego (nieskutecznie zmodyfikowanego) powództwa

Choć powodowie nie dokonali skutecznej zmiany powództwa, celem ewentualnego umożliwienia skontrolowania wyroku przy odmiennej ocenie ww. kwestii, celowe jest odniesienie się do powództwa w kształcie, w jakim powodowie bezskutecznie usiłowali je zmodyfikować.

Powództwo takie zasługiwałoby na uwzględnienie.

Jak wynika bowiem ze zgromadzonego materiału procesowego: powodowie mieli rezerwację na rejs 23 lipca 2022 r. z W. do P. obsługiwany przez pozwaną, stawili się na odprawę i rejs ten był opóźniony ponad 3 godziny.

Obrona pozwanej nie zasługiwałaby na uwzględnienie z dwóch powodów.

Po pierwsze, punktem wyjścia do ustalenia wymiaru opóźnienia na potrzeby stosowania rozporządzenia nr 261/2004 jest godzina przylotu wskazana w rezerwacji powodów (vide wyrok (...) w sprawie C-146/20) – tj. godzina 13.30 czasu lokalnego (17.30 (...)), a nie godzina odnotowana w systemie pozwanej (23.20 (...) tj. 19.20 czasu lokalnego). Pozwana musiałaby wykazać, że skutecznie względem powodów dokonała zmiany planu podróży względem ich rezerwacji tj. że powodowie zostali (przez pozwaną albo przez biuro podróży) poinformowani o tym co najmniej 2 tygodnie wcześniej (vide art. 5 ust. 1 lit. 3 rozp. (...) i relewantne orzecznictwo (...)). Tym samym wymiar opóźnienia wynosił na potrzeby niniejszej sprawy 11 godzin 12 minut, a nie – jak twierdziła pozwana – 5 godzin 8 minut. Tym samym nawet po odjęciu zgodnie ze stanowiskiem pozwanej rzekomo usprawiedliwionej części opóźnienia powództwo nadal byłoby zasadne.

Po drugie, pozwana nie wykazała, żeby w planowej godzinie wylotu (8.30 czasu lokalnego tj. 6.30 (...)), ani nawet w godzinie wylotu widniejącej w systemach pozwanej (12.35 (...) tj. 14.35 czasu lokalnego) warunki meteorologiczne uniemożliwiały wylot. Zgodnie ze złożonymi depeşami (...) dopiero od 14.00 (...) (16.00 czasu lokalnego) występowały gwałtowne burze. Tym samym, gdyby samolot był sprawny, mógłby odlecieć. Opóźnienie związane z problemami z pogodą było zatem co najwyżej dalszą konsekwencją (następstwem) opóźnienia wynikłego z niesprawności samolotu, tym samym nie może podlegać odliczeniu, jak tego chciała pozwana.

VI. Koszty procesu

O kosztach sąd orzekł na podstawie odpowiedzialności za wynik procesu stosownie do art. 98 § 1 i 3 k.c. Powodowie jako przegrywający obowiązani są zwrócić poniesione przez pozwaną koszty, na które złożyły się: opłata skarbową od złożonego dokumentu pełnomocnictwa (17 zł – po 4,25 zł przypadających na każdego z powodów stosownie do art. 105 § 1 k.p.c.) i wynagrodzenie radcy prawnego. Z uwagi na ograniczenie powództwa jeszcze przed zawiśnięciem sporu, sąd uwzględnił ograniczoną wartość (4 razy po 1 410 zł, co daje 5 640 zł). Pozwanej przysługiwałoby tym samym wynagrodzenie 1 800 zł według stawki z § 2 pkt 4 rozporządzenia w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Zasądzenie pozwanej kosztów w takiej wysokości byłoby jednak niezasadne w świetle art. 102 k.p.c., który wymaga uwzględnienia szczególnie uzasadnionego wypadku, który ma miejsce w niniejszej sprawie. Okazuje się bowiem, że gdyby powodowie wytoczyli 4 osobne procesy przeciwko pozwanej (każdy z powodów o 1 410 zł z odsetkami), wówczas każdy z nich zobowiązany byłby do zwrotu pozwanej po 270 zł z tytułu wynagrodzenia pełnomocnika (wg stawki z § 2 pkt 2 rozporządzenia o opłatach za czynności radców prawnych). Byłoby niesprawiedliwe i dysfunkcyjne (w konsekwencji prowadziłyby do mnożenia przez powodów procesów, co tylko dodałoby zbędnej pracy pozwanym i sądom), gdyby powodowie, którzy swoją decyzją co do wystąpienia z jedną (zamiast dwiema) sprawami zaoszczędzili pracy tak sądowi jak i pozwanej, mieli ponosić przez to wyższe koszty. Mając to na uwadze, sąd orzekł o kosztach stosownie do art. 102 k.p.c., obciążając każdego z powodów kosztami procesu w takiej części, w jakiej każdy z powodów musiałby je ponieść, gdyby wytoczył indywidualne powództwo przeciwko pozwanej.

W., 7 czerwca 2023 roku asesor sądowy Mateusz Janicki

Z.ądzenia:

- odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powodów r. pr. T. Z. przez umieszczenie w portalu informacyjnym.

W., 7 czerwca 2023 roku asesor sądowy Mateusz Janicki